

Analytik Milan Žitný: “Ak Matovič trvá na Lipšicovi ako šéfovi prokuratúry, je tam zlý úmysel! Im vôbec nejde o transparentného prokurátora ale o politizáciu prokuratúry, to je bez debaty”

- CZ24 News | 7. června 2020

SLOVENSKO: ROZHOVOR „Ale vôbec im nejde o transparentného prokurátora! Táto zmena, ako ju navrhujú, je politizácia prokuratúry, to je bez debaty,” analyzuje zmenu zákona o generálnej prokuratúre bezpečnostný analytik Milan Žitný. Čo ho zaujalo na správe prezidentky Čaputovej? A čo hovorí na rozkol v Smere? „Kariéra Roberta Fica sa skončila stratou pozície premiéra,” vyhlásil Žitný.

Veľa sa diskutuje o zmene zákona o generálnej prokuratúre. Predkladateľmi sú poslanci NR SR Baránik, Šeliga, Dostál, Hajšelová a Vetrák. Vyčíta sa im, že zákon bol doslova “šitý” na mieru jedného človeka. Oni to popierajú a tvrdia, že chcú otvorenú a transparentnú prokuratúru.

Taká zmena, ako je zákon o generálnej prokuratúre, by sa nemala robiť takým štýlom, ako to predvádza vládna koalícia. Opriem sa aj o vyhlásenie odbornej mimovládnej organizácie, ktorá sa zaoberá právnymi vecami Via Iuris. Tá uviedla, že tiež nepovažuje za vhodné, aby sa taká zásadná zmena, ako je zásah do zákona o generálnej prokuratúre, udiala bez širšej verejnej diskusie. Akonáhle už ale idú poslanecké návrhy na rozdiel od tých vládnych už sa nemá odborná verejnosť ako do toho zapojiť.

Čiže najprv mala tomu predchádzať istá odborná diskusia a až potom z toho sumáru, z odporúčaní, čo je zmysluplné a čo je užitočné, na základe toho koncipovať návrh nového zákona, nie takto.

Čo tá diskusia avizovaná na koniec júna v najväčšej miestnosti Národnej rady SR? Po masívnej kritike politici, ktorí zákon predkladali, tam chcú viesť diskusiu s akademikmi, prokurátormi aj širokou verejnosťou, ktorých chcú presvedčiť, že cieľom je skutočne výber toho najtransparentnejšieho kandidáta do funkcie generálneho prokurátora.

Ale vôbec im nejde o transparentného prokurátora! Táto zmena, ako ju navrhujú, je politizácia prokuratúry, to je bez debaty. Pretože oni budú rozhodovať, kto bude generálnym prokurátorom a odvolaný bude, ak si dobre pamätám tú formuláciu – ak vyvolá pochybnosti, stratí dôveru a podobne – to sú neuveriteľne vágne pojmy... A na základe týchto vágnych pojmov môže byť prokurátor, ktorý si pôjde alebo by si chcel ísť svojou vlastnou cestou – to znamená dozeráť na zákonnosť v krajine “padni, komu padni” – akonáhle by sa to niekomu z ládnych kruhov nepáčilo, tak by ho odvolali. To nie je dobrý zákon.

Taký návrh by nemal prejsť, taký návrh by sa nemal vôbec prerokovávať. A druhá vec je, že sa bude o tom diskutovať v parlamente... V parlamente môžu diskutovať iba poslanci. Nikto iný. A za jeden deň? Najprv naozaj – návrh treba predložiť odborníkom z oblasti práva trestného, správneho a tak ďalej, a potom až z toho sumáru, ktorý by z toho vzišiel. To nie je proces na jeden deň.

Na snímke generálny prokurátor Jaromír Čižnár. Kto bude jeho nástupcom?

So zákonom sa majú v tomto prípade ponáhľať aj preto, aby nepredlžovali Jaromíra Čižnára vo funkcii generálneho prokurátora. Chcú ho vymeniť čo najrýchlejšie, preto zrejme tie chvaty.

Spomínam si na opačný extrém. Pred rokmi sa pripravoval zákon o spravodajských službách. Myslite si o bývalej vláde, čo chcete, ale dali do odborného prostredia návrh zákona, ku ktorému prišlo neuveriteľné množstvo, niekoľko sto pripomienok. Dali ten návrh aj do prostredia mimovládnych organizácií. Tých pripomienok bolo tolko, že sa to nedalo včas zvládnuť a ten zákon nie je prijatý dodnes.

Samozrejme, že nechceme ísť touto cestou, treba nájsť nejaký optimálny bod medzi jedným extrémom a druhým extrémom. Laická verejnosť sa nemá čo k odborným témam vyjadrovať. To môžu skutočne len kvalifikovaní právnici z oblasti správneho práva, trestného... Tí majú byť tými garantami, že návrh bude kvalifikovaný, dobrý a že nebude naozaj šitý politickou ihlou pre niekoho. Tento návrh presne týmto smrdí. Bohužiaľ.

Najčastejšie sa hovorí, že ten niekto má byť Daniel Lipšic. Otázka je, či je skutočne tou správnou osobou na túto funkciu, keďže s jeho osobou sa spája z minulosti niekoľko sporných vecí.

Z minulosti - pán Matovič, ktorý považuje Daniela Lipšica za dobrého kandidáta, vyčítal bývalej vláde, predsedovi Smeru Robertovi Ficovi, že pán Čižnár, teda súčasný generálny prokurátor, je jeho bývalý spolužiak, a teda majú k sebe blízko. Nuž a pán Daniel Lipšic kandidoval predsa u pána Matoviča, jeho strana NOVA pečená-varená, sú si blízko, takže to je taký ten výstrel do vlastných radov. Ak pán Matovič chce naozaj profesionála, nech tam dá profesionála, ktorý nemá politické a stranícke tričko, a to pán Lipšic má.

Spochybňuje sa aj justičná skúška Daniela Lipšica. „Bol neplatne zapísaný do komory advokátov. To konštatoval Ústavnoprávny výbor NR SR ešte v roku 2002, na čele vtedy boli Kresák a Orosz,“ vyhlásil pre ParlamentnéListy.sk napríklad bývalý predseda Najvyššieho súdu Štefan Harabin.

Akonáhle by bol takýto človek vybraný za generálneho prokurátora, okamžite sa, samozrejme, objavia znovu upozornenia, akým spôsobom získal Daniel Lipšic justičnú skúšku v minulosti. A bude sa hovoriť o tom, že bola získaná nezákonným spôsobom. A je úplne jedno, že to hovorí pán Harabin. Ja to počúvam od advokátov, od právnikov x-krát.

Takže to bude mať nový generálny prokurátor, pokiaľ sa ním stane Daniel Lipšic, na tričku a tým pádom bude, samozrejme, spochybnené akékoľvek konanie nového generálneho prokurátora. Toto predsa nechceme.

Vy ste teda jednoznačne zástancom človeka z prokuratúry?

Nemôžeme vybrať niekoho, kto už je niečím poznačený. Hlavne v politickom-straníckom prostredí. Áno, mal by to byť človek z prokuratúry a nie človek z politického prostredia. Myslím, že ten rozdiel je jasný a zreteľný. Každému gramotnému i laikovi by to malo stačiť. Zdá sa, že pánovi Matovičovi to nestačí.

A potom, samozrejme, tam vidím zlý úmysel. Ak trvá na tom, že tam chce Daniela Lipšica, ak na tom

trvať bude, nemôžem hovoriť o ničom inom, len že je tam zlý úmysel.

Daniel Lipšic s Igorom Matovičom.

Daniel Lipšic zastupoval Igora Matoviča, aktuálne stále zastupuje exprezidenta Kisku, nie je to silný konflikt záujmov?

Človek, ktorý má už takúto výbavu z advokátskeho prostredia, ťažko môže byť nestranný. Kariérny prokurátor tieto väzby nemá. Tak prečo sa nevyberá z prokuratúry? Opakujem, nevidím tam nič iné, len zlý úmysel. To znamená postaviť si tam takého generálneho prokurátora, ktorý mi pôjde po ruke, ktorý mi bude konformný a bude robiť to, čo ja, pán Matovič, chcem. A to je zlé. Tu predsa mala byť zmena. A toto je zmena k horšiemu. Jednoznačne.

Prejdime k správe prezidentky Zuzany Čaputovej o stave Slovenskej republiky. Všetci politici ju ohodnotili ako solídnu a korektnú. Niečo vás tam zaujalo špeciálne?

Treba kvitovať, že správa bola veľmi ústretová voči všetkým obyvateľom Slovenska, zároveň volala k akémusi zmiereniu medzi znešvárenými stranami, čo sa podľa nej ukázalo po voľbách, a kríza s pandemiou tieto konflikty zmazala. Ja si to nemyslím. Ja si myslím, že to rozdelenie spoločnosti trvalo aj počas pandémie, trvá dnes, to sa neobjavilo zo dňa na deň, to je už dlhodobé. Nie sme to jedine my, vidíme to aj v iných krajinách. Je to jednoducho fenomén, ktorý ide naprieč aj tými najvyspelejšími demokratickými krajinami.

To vás zaujalo na správe najviac?

Nie, to som uviedol skôr na okraj. Zazvonilo mi tam niečo iné, čo považujem za veľmi rizikové – pani prezidentka sa netají svojou afinitou k prostrediu progresívcov, to znamená tá zelená téma, ochrana prírody kvituje, že dostaneme z Európskej únie na podporu revitalizácie peniaze. Akurát, že tie peniaze sú účelovo viazané hlavne na zelené projekty. A tu už mám výhrady, pretože to nepovažujem za vyvážené. Celú agendu považujem, ako ju reprezentujú orgány Európskej únie v tom zelenom, nehovorím, že v melónovom poňatí – zvonku zelené, zvnútra červené – za absolútne nevhodné, za nebezpečné až... Ten spôsob, akým to presadzujú, považujem až za boľševický, to znamená: nemáte na výber. Toto nie je férové konanie. A toto nepovažujem v tejto časti jej správy za takú, ktorú by som ja bol ochotný akceptovať. Zaujímavá bola aj formulácia o kultúrno-etickej sfére.

„Našou najväčšou snahou by v súčasnosti malo byť zachovanie súdržnosti. S lútosťou však dnes musím povedať, že pozorujem aj opačnú tendenciu. Mám na mysli hlasy volajúce po zmene právnej úpravy v rôznych kultúrno-etických témach bez toho, aby im predchádzala poctivá spoločenská a odborná debata, aby im predchádzalo empatické počúvanie názorov oponenta,“ toto vyhlásila prezidentka Čaputová presne.

Ja si myslím, že to je narážka, varovanie, aby tie extrémne kresťanské kruhy, ktoré sa dostali teraz do vrcholovej politiky a už prezentovali svoj záujem zrušiť zákon o možnostiach interupcií a podobne, že toto je jej varovný hlas práve na adresu týchto kruhov. To zasa kvitujem. To je niečo, čo treba hovoriť nahlas. Naša spoločnosť je sekulárna, máme to tak aj v ústave a akékoľvek tendencie ideologizovať politické prostredie, štátne prostredie, verejnú sféru je neprípustné.

Prezidentka hovorila aj o potrebe zmeniť prokuratúru, zbaviť ju politických vplyvov, posilniť verejnú kontrolu... To by vás malo tešiť.

Čo je to posilniť verejnú kontrolu? Ja neviem, čo si pod tým mám predstaviť. Prokuratúra má svoj príslušný orgán a keď mu nedôverujeme, porozmýšľajme nad tým, ako tú kontrolu, nie verejnú, ale

odbornú, kreovať. Myslím, že hovorila aj o tom, že proces zmeny prokuratúry má byť férový a transparentný. Mám taký dojem, že niekde medzi riadkami vyjadrila tým aj nesúhlas s osobou pána Lipšica, ale to je len môj dojem. Vláda má prijímať len také zákony, aby vyhovovali aj pre prípad, že by ich prijímali druhí... To je veľmi príjemné a veľmi múdre, ako to tam mala uvedené.

Aký je váš pohľad na to, že Slovensko je stále v núdzovom stave? Na jednej strane sme vynikajúci vo výsledkoch, na druhej núdzový stav nebol zrušený.

Núdzový stav mal byť zrušený, ale predpokladám, že zrušený nebol, lebo na sobotu sú ohlásené nejaké demonštrácie, nejaké protesty... Počas núdzového stavu im to ale umožnené nemôže byť. Iný dôvod tam nevidím. Na jednej strane sa premiér Matovič chváli tým, akí sme široko-ďaleko najlepší vo výsledkoch: najnižšia smrtnosť, najmenej prípadov a na druhej strane udržiava núdzový stav. Podľa mňa je na to len tento jeden dôvod: nedovoliť, aby ľudia mohli prejaviť svoju vôľu demonštráciou alebo nesúhlasom s jeho opatreniami.

Medzi významné politické udalosti určite patrí aj situácia v strane Smer, kde podpredseda Pellegrini stále viac a viac umocňuje dojem, že čoskoro založí vlastnú stranu a odíde aj - ťažko odhadnúť - s kolkými členmi Smeru? Najsilnejšia opozičná strana je roztrieštená, hoci zatiaľ skôr teoreticky.

Je zrejmé, že Smer nemôže pokračovať tak, ako pôsobil doteraz. Kariéra Roberta Fica sa skončila stratou pozície premiéra, keď bol donútený odísť demonštráciami na uliciach po vražde novinára a jeho priateľky a prezidentom. Či si to pripúšťa, alebo nie. Osobne sa domnievam, že jeho kariéra sa skončila už predtým, ale ešte to nebolo také viditeľné. Každopádne sa mal už dávno pripraviť na odchod.

Na odchod sa pripravoval - chcel sa stať prezidentom, nevyšiel mu ani úmysel dostať sa na Ústavný súd SR.

Pamätám si, ako povedal alebo odkázal cez médiá v roku 2010 nastupujúcej premiérke Ivete Radičovej, že jej odporúča, aby sa dala odfotiť, aby videla, čo to s ňou za štyri roky urobí. Teraz sa stačí pozrieť na pána Fica, čo to urobilo s ním. Ale on si zrejme aj uvedomoval, že tá záťaž je obrovská... A preto by mal zvážiť ďalšie pôsobenie vo vrcholovej politike, ktorá je nesmierne vyčerpávajúca. Teraz je podľa prieskumu Focusu pre TV Markíza zrejmé, že ak by Pellegrini odišiel, tak Ficov elektorát sa brutálne zmenší na nejakých deväť percent. Časom to môže byť horšie. Priazeň voličov má vyššiu pán Pellegrini a pán Fico by z toho mal vyvodit' nejaký záver. Ak nie, môže pochovať stranu Smer celú aj so značkou a zmizne tak, ako zmizla značka SDKÚ či značka HZDS. Nebude to nič nové.